

VLAAMSE RAAD

ZITTING 1990-1991

3 JANUARI 1991

ONTWERP VAN DECREET

**houdende goedkeuring van het Verdrag inzake de Rechten van het Kind,
aangenomen te New York op 20 november 1989**

MEMORIE VAN TOELICHTING

DAMES EN HEREN.

HISTORIEK

De belangstelling van de internationale gemeenschap voor de rechten van het kind dateert reeds van vóór de oprichting der Verenigde Naties. In 1924 keurde de toenmalige Volkenbond de „Verklaring van Genève” goed, die vijf basisprincipes behelsde met het oog op de bescherming en het welzijn van het kind.

Van bij haar ontstaan maakte de Organisatie der Verenigde Naties (VN) er werk van om deze Verklaring van Genève verder uit te werken tot een soort „Handvest” dat een reeks nieuwe ideeën betreffende het welzijn van het kind zou omvatten. De werkzaamheden in dit universeel forum leidden tot de goedkeuring door de Algemene Vergadering der VN, op 20 november 1959, van de „Verklaring van de Rechten van het Kind”, waarbij tien grote principes werden vooropgesteld ter bescherming van het kind. Aangezien het om een beginselverklaring ging was deze, per definitie, niet rechtstreeks toepasselijk in de Lidstaten. De realisatie ervan vereiste specifieke reglementeringen, wat voor sommige van die principes, gezien hun algemeenheid niet zo evident was (zoals bijvoorbeeld voor het zesde beginsel dat stelt dat „het kind liefde en begrip nodig heeft voor de volledige en harmonische ontplooiing van zijn persoonlijkheid”).

In 1978, op de vooravond van het Internationaal Jaar van het Kind, deed Polen het voorstel om die Verklaring om te zetten in een juridisch bindend instrument, onder vorm van een internationaal verdrag. Daartoe werd binnen de school van de VN-Commissie voor de Rechten van de Mens een werkgroep opgericht die openstond voor de vertegenwoordigers van de Regeringen, van verscheidene gespecialiseerde instellingen en organismen van de VN evenals van verscheidene niet-gouvernementele organisaties.

Na jarenlange onderhandelingen werd het ontwerpverdrag begin 1989 goedgekeurd door de Commissie voor de Rechten van de Mens. Op 20 november 1989 tenslotte keurde de Algemene Vergadering zonder stemming resolutie 44/25 goed waarbij het „Internationaal Verdrag betreffende de Rechten van het Kind” werd aangenomen en opengesteld voor ondertekening, bekrachtiging en toetreding. De ondertekeningssceremonie vond plaats te New York op 26 januari 1990. Op die dag gingen ééenzestig Staten waaronder België over tot ondertekening van het verdrag. Dit laatste is in werking getreden op 2 september 1990, één maand nadat het door twintig verdragsluitende Staten werd bekrachtigd.

Op dit ogenblik hebben de volgende Staten hun bekrachtigings- of toetredingsoorkonde (T) neergelegd :

Ghana, Vietnam, Ecuador, Heilige Stoel, Belize, Guatemala, Sierra Leone, Bolivia, Zweden, Mongolië, Egypte, El Salvador, Guinea (T), St. Kitts en Nevis, Mauritius (T), Kenia, Senegal, Bhutan, Togo, Bangladesh, Benin, Soedan, Frankrijk, Gambia, Honduras, Chili, U.S.S.R., Oeganda, Guinea Bissau, Costa Rica, Filippijnen, Burkina Faso, Peru, Indonesië, Seychellen (T), Zimbabwe, Venezuela, Nepal, Mali, Korea (Dem. Volksrep.), Mexico, Portugal, Brazilië, Paraguay, Zaire, Roemenië, Malta, Namibië, Niger, Witrusland, Tjaad, Barbados, DDR.

In het volle besef dat de menselijke persoon gedurende zijn kinderjaren bijzonder kwetsbaar is, heeft België actief deelgenomen aan de VN-werkzaamheden die geleid hebben tot de opstelling van de verdragstekst. Door aanhoudend zijn medewerking te verlenen aan de experten-werkgroep heeft België aldus uitdrukking willen geven aan het belang dat het hechte aan de uitwerking van een internationaal instrument dat binnen het algemene kader van de mensenrechten specifieke bescherming zou verlenen aan het kind.

Gedurende het gehele verloop der werkzaamheden hebben de vertegenwoordigers van ons land er ook voor geijverd dat dit instrument zo veel mogelijk concrete en aanvullende rechtsregels zou bevatten en geenszins afbreuk zou doen aan het fundamenteel en universeel karakter van de reeds bestaande en gecodificeerde mensenrechten, die normaal algemeen geldend zijn voor iedere menselijke persoon, ongeacht de leeftijd. Zo heeft ons land zich samen met een aantal andere Staten, tot het laatste ogenblik ingezet om in het artikel over de bescherming van kinderen in gewapende conflicten, de reeds verleende bescherming in het internationaal humanitair recht, zo veel mogelijk veilig te stellen.

ALGEMENE BESCHOUWINGEN

Vooreerst dient onderstreept te worden dat dit verdrag zich inschrijft in een reeds bestaand geheel van internationale normen ter erkenning en bescherming van de mensenrechten.

Dit betekent dus ook dat, met het oog op de interpretatie en de toepassing van dit verdrag, een hele reeks bepalingen dienen samengelezen te worden met overeenstemmende of aansluitende bepalingen uit andere mensenrechtenverdragen die België onderschreven heeft, en in het bijzonder :

— de twee VN-Pakten uit 1966, het ene inzake burgerrechten en politieke rechten (afgekort BUPO-verdrag), het andere inzake economische, sociale en culturele rechten (afgekort ECOSOCULT-verdrag) ;

— het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden (afgekort EVRM), uit 1950.

Deze verdragen werden door België bekrachtigd.

Tweede algemene opmerking : de globalisering van verschillende internationale rechtsnormen met betrekking tot de bescherming van kinderen in één instrument heeft van dit verdrag een nogal complex geheel gemaakt. Deze complexiteit manifesteert zich op drieërlei wijze : zowel met betrekking tot de rechthebbenden als wat de aard van de rechten betreft, evenals op het vlak van de natuur der verplichtingen voor de verdragsluitende Staten.

Wat de rechthebbenden betreft dient opgemerkt dat men met een relatief heterogene groep te maken heeft. Het is een feit dat alle bepalingen van dit verdrag niet of althans niet op dezelfde manier, van toepassing zijn zowel op baby's van één jaar als op jongeren van zeventien jaar bijvoorbeeld. De verdragstekst speelt trouwens in op de noodzaak om leeftijdsverschillen in acht te nemen, door telkens waar nodig aangepaste formuleringen te gebruiken, die verwijzen naar de ontwikkeling van de mogelijkheden van het kind (artikels 5, 14 en 28) of naar het onderscheidingsvermogen of naar de graad van maturiteit van het kind (artikel 12). Ook hanteren een aantal artikels uitdrukkelijk het criterium van de leeftijd (onder meer de artikels 31, 32, 37, 38 en 40). Andere artikels gebruiken dan weer synoniemen voor de omschrijving van het begrip kind, zoals bijvoorbeeld de uitdrukking „zuigelingen” (in artikel 24).

Bij het onderzoek van de bepalingen van dit verdrag mag ook niet uit het oog verloren worden dat de Belgische wet de burgerlijke meerderjarigheid op 18 jaar heeft vastgesteld en dat bijgevolg de kinderen, die het voorwerp van dit verdrag uitmaken, slechts beperkte juridische bekwaamheid bezitten.

Vervolgens moet onderstreept worden dat dit verdrag, niet alleen rechten toekent aan de kinderen doch ook aan de ouders (of in bepaalde culturen aan de familie of de gemeenschap), aan de wettelijke voogden of aan alle andere personen die wettelijk verantwoordelijk zijn. Dit is onder meer het geval in de artikels 5, 9, 14 en 24. Die rechten worden hen toegekend als corrolarium voor de bijzondere verantwoordelijkheden die deze personen ten opzichte van het kind bezitten. Het basisprincipe dat daarbij als maatstaf geldt is het „hoger belang van het kind”, een beginsel dat trouwens als leidraad dient voor het gehele verdrag. Dit principe wordt als algemene regel vooropgesteld in artikel 3 en wordt verder nog meerdere malen specifiek in herinnering gebracht in het kader van de bepalingen betreffende de niet-scheiding van kind en ouders (artikel 9), de opvoeding van het kind (artikel 18), de adoptie (artikel 21), de vrijheidsberoving (artikel 37) en de strafrechtelijke procedure (artikel 40).

Wat de aard van de rechten betreft, worden in dit verdrag verschillende categorieën van mensenrechten onder de gemeenschappelijke noemer van „rechten van het kind” opge-

nomen. Aldus hernemen en ontwikkelen de verdragsartikels, zonder logische volgorde, zowel burgerrechten als economische, sociale en culturele rechten. Politieke rechten daarentegen vindt men niet terug, omdat deze in beginsel voor kinderen niet relevant zijn, gezien hun status van minderjarige.

Tot nu toe maakten deze onderscheiden categorieën van rechten het voorwerp uit van afzonderlijke instrumenten, dit omwille van de verschillende juridische techniek die de Staten dienen aan te wenden voor de realisatie van die rechten. De opname hier van onderscheiden categorieën van rechten in éénzelfde instrument brengt met zich mede dat de formulering van de rechten dan ook verschillend is. Bepaalde artikels bevestigen een recht als dusdanig in duidelijke en rechtstreeks toepasselijke termen, andere artikels geven het in meer onrechtstreekse bewoordingen weer, via de tussenstap van de verplichting voor de Staat om het betrokken recht te erkennen, te eerbiedigen, te verzekeren of te waarborgen, terwijl nog andere artikels het desbetreffend recht eerder als een te verwezenlijken doel vooropstellen.

Hieruit volgt dat de natuur der verplichtingen voor de verdragsluitende Staten eveneens verschillend is van artikel tot artikel. Het enige algemeen beginsel dat ter zake van toepassing is, is de verbintenis die de Staten in artikel 4 aangaan om de nodige maatregelen te treffen teneinde de erkende rechten te laten gelden.

Tenslotte dient te worden onderstreept dat dit verdrag de vrucht is van tien jaar voorbereidende werkzaamheden in de schoot van een VN-werkgroep die openstond voor alle landen. Als dusdanig vormt dit instrument dus het resultaat van intense en moeizame onderhandelingen tussen vertegenwoordigers van uiteenlopende politieke, filosofische, religieuze en juridische systemen. Derhalve dient er rekening mee gehouden dat vele van de verdragsartikels compromisteksten zijn.

Sinds de Staatshervorming, behoren de materies die door het verdrag inzake de rechten van het kind geregeld worden zowel tot de bevoegdheid van de nationale wetgever als tot deze van de Gemeenschappen. Daarom werd de instemingsprocedure voor de Vlaamse Raad ingeleid.

ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING

Het verdrag bevat, naast de preambule, drie delen :

Het eerste deel (artikels 1 tot 41) : bevat de definitie van het kind, bepaalt in welke mate de Staten zich verbinden en omschrijft de inhoud der erkende rechten ;

Het tweede deel (artikels 42 tot 45) behandelt de verspreiding van de verdragstekst en het controlemechanisme ;

Het derde deel (artikels 46 tot 54) bevat de gebruikelijke slotbepalingen.

Preambule

De preambule bevat, naar gewoonte een aantal algemene beschouwingen die de aanneming van het verdrag motiveren en de filosofische en juridische grondslag vormen waarop het verdrag wordt opgebouwd. Aldus bevat zij verwijzingen naar

verschillende internationale juridische instrumenten in het domein der mensenrechten.

Opmerkelijk in dit verband is het citeren in de negende paragraaf van de preambule van een welbepaalde passus uit de Verklaring van de Rechten van het Kind uit 1959. Deze verwijzing is de vrucht van een compromis dat zelf voortvloeide uit de moeilijkheden die de onderhandelaars ondervonden hebben bij het zoeken naar een unaniem aanvaarde definitie die, in het verdrag zelf, de begrenzing „a quo” van de notie „kind” zou hebben vastgelegd. De opname van deze passus werd echter wel gekoppeld aan twee elementen. Vooreerst werd de geciteerde zinsnede tussen aanhalingstekens geplaatst, iets wat ongebruikelijk is en waardoor de indruk wordt gewekt dat de betrokken tekst niet onvoorwaardelijk wordt opgenomen in deze preambule. Vervolgens werd, zoals blijkt uit de voorbereidende werkzaamheden van het verdrag, de betrokken paragraaf door de werkgroep slechts goedgekeurd mits een interpretatieve verklaring van de voorzitter ervan, uit naam van die groep. Volgens deze verklaring wenste de werkgroep, door de aanneming van die paragraaf in de preambule, niet vooruit te lopen op de interpretatie door de verdragsluitende Staten van artikel 1 (definitie van het kind) of van welke andere bepaling ook van het verdrag.

De preambule onderstreept verder nog dat dient rekening gehouden te worden met de culturele waarden en tradities, eigen aan iedere maatschappij en dat op wereldvlak de levensomstandigheden van het kind dienen verbeterd te worden door ontwikkelingssamenwerking.

Eerste deel (artikels 1 tot 41)

Artikel 1 bevat, voor dit verdrag, de definitie van de term „kind”.

In de loop van de discussies voorafgaand aan het artikel 1, is de problematiek van de rechtspositie van het ongeboren kind meermaals ter sprake gekomen. Gezien de grote diversiteit van bestaande rechtssystemen op dit vlak is een consensus ter zake echter onmogelijk gebleken. Het compromis dat tenslotte bereikt werd, bestaat erin dat de definitie van het begrip „kind” geen enkele precisering bevat wat de aanvang ervan betreft, doch enkel naar boven toe een nauwkeurig criterium bevat. Als „kind” wordt beschouwd ieder menselijk wezen tot 18 jaar, tenzij de nationale wetgeving de meerderjarigheid vóór die leeftijd invoert.

In België werd de leeftijd waarop men burgerlijk meerderjarig wordt, door de wet van 19.01.1990 (BS 30.01.90) verlaagd tot 18 jaar.

Artikel 2 bevat het niet-discriminatiebeginsel, wat een gebruikelijke clausule is in mensenrechtenverdragen. De bedoeling van deze bepaling is dus het uitbannen van willekeurig gedrag. Dit neemt niet weg dat verschillen in behandeling, voor zover die gebaseerd zouden zijn op wettige en objectieve overwegingen, niet tegenstrijdig zijn met het algemeen beginsel van niet-discriminatie.

Opvallend is dat in de lijst van criteria, op basis waarvan niet gediscrimineerd mag worden nu ook de (lichamelijke of geestelijke) handicap van het kind uitdrukkelijk wordt opgenomen. Bovendien gelden de opgesomde criteria niet enkel met betrekking tot het kind zelf doch eveneens met betrekking tot zijn ouders of wettelijke vertegenwoordigers. Dit is het logisch gevolg van de bijzondere afhankelijkheid waarin het kind zich ten opzichte van deze personen bevindt. Daarentegen zijn de criteria waarvan sprake in het tweede lid van

dit artikel, en die gehanteerd worden met betrekking tot de maatregelen die de Staten dienen te nemen om het kind ook daadwerkelijk te beschermen tegen discriminatie of sancti-
nering, enkel van toepassing op de ouders, op de wettelijke
vertegenwoordigers of op leden van zijn familie. De reden
hiervoor is dat men niet wou raken aan het recht van de
ouders of van de andere personen die gezag uitoefenen over
het kind om dit laatste eventueel te straffen voor wat het
zegt of doet.

Tenslotte weze eraan herinnerd dat met betrekking tot het
verbod tot discriminatie op basis van de nationale afkomst,
de Belgische Regering ter gelegenheid van de ratificatie van
het Internationaal Verdrag inzake economische, sociale en
culturele rechten, waar in artikel 2 een gelijkaardige bepaling
voorkomt, een interpretatieve verklaring heeft afgelegd
waarbij deze bepaling werd uitgelegd „als niet noodzakelijk
de verplichting inhoudend aan vreemdelingen dezelfde rechten
als aan eigen onderdanen te waarborgen”.

De Belgische Regering overweegt om ter gelegenheid van
de ratificatie van dit verdrag, met betrekking tot het artikel
2 te verwijzen naar voornoemde interpretatieve verklaring.

Artikel 3 bepaalt als algemene regel dat het hoger belang
van het kind één der voornaamste overwegingen moet zijn
bij het nemen van om het even welke beslissing betreffende
het kind. Het verdrag bevat verder geen enkele nadere pre-
cisering van wat onder „hoger belang van het kind” moet
worden verstaan. Tenslotte zal dit, in geval van betwisting
door de rechter worden uitgemaakt, in functie van het ter
zake toepasselijk nationaal of internationaal recht. In dat
verband weze eraan herinnerd dat dergelijk criterium ook
weer te vinden is in onze nationale wetgeving onder andere
in de artikels 343 tot 370 van het BW.

Artikel 4 bepaalt dat de verdragsluitende Staten zich ver-
binden om de in het verdrag erkende rechten te verwezenlij-
ken door het treffen van de nodige maatregelen. Het verdrag
stelt geen tijdslimiet vast voor het nemen van die maatrege-
len. Nochtans is het nuttig in dit verband te verwijzen naar
het artikel 44 waarbij van de verdragsluitende Staten geëist
wordt dat zij regelmatig verslag uitbrengen aan de VN over de
maatregelen die ze genomen hebben ter uitvoering van
hun verplichtingen. Zo'n eerste verslag wordt reeds inge-
wacht twee jaar na de inwerkingtreding van het verdrag voor
de betrokken Staat.

Er dient eveneens opgemerkt dat, wat de economische,
sociale en culturele rechten betreft, de noodzakelijke uitvoe-
ringsmaatregelen slechts dienen genomen binnen de perken
van de middelen waarover iedere Staat beschikt. Deze zins-
nede is geenszins bedoeld als ontsnappingsclausule doch
houdt rekening met het feit dat het verdrag een universele
draagwijdte moet hebben. Voor de Staten die met ontwikke-
lingsmoeilijkheden te kampen hebben wordt een beroep op
internationale samenwerking vooropgesteld.

Artikel 5 erkent het ouderlijk gezag. Het legt de Staten
de verplichting op om bij de erkenning van de rechten van
het kind ook voldoende rekening te houden met het gezag
dat toegekend is aan de ouders, aan de voogden of aan de
andere personen die verantwoordelijkheid dragen voor het
kind. Het zijn de in dit artikel opgesomde personen die in
de eerste plaats verantwoordelijk zijn voor de begeleiding
van het kind bij het uitoefenen van zijn rechten.

Artikel 6 waarborgt het inherent recht op leven van ieder
kind. Dit recht wordt reeds gewaarborgd door het correspon-
derend artikel 6 van het BUPO-Verdrag en het artikel 2 van
het EVRM waarmede dit artikel moet worden samengelezen.

Voor de inhoud en interpretatie van dit recht verwijst de
Executieve dan ook naar de goedkeuringswetten betreffende
deze twee akten waaruit blijkt dat de betekenis van dit recht
neerkomt op bescherming tegen willekeurige levensberoving.
Het tweede lid van dit artikel verruimt echter de traditionele
betekenis van het recht op leven dat nu niet alleen aanleiding
geeft tot een onthoudings- en betugelingsplicht van de Staat,
doch eveneens positieve acties van de overheid impliceert,
onder meer met het oog op het reduceren van de kindersterf-
te en het verhogen van de levensverwachting.

De artikels 7 en 8 betreffen de identiteit van het kind.
Daartoe herneemt artikel 7 verscheidene bepalingen uit het
BUPO-Verdrag. Daaraan wordt nu ook het recht toegevoegd
zijn ouders te kennen en het recht om door hen te worden
opgevoed. De uitdrukking „in de mate van het mogelijke”
geeft het niet-absoluut karakter van die twee rechten weer.
Men dient inderdaad rekening te houden met gevallen waar-
bij de ouders onbekend zijn of met situaties waarin de ouders
uit hun ouderlijk gezag ontzet werden. Zulke situaties dienen
door de wet geregeld te worden.

De artikels 9, 10 en 11, die tot doel hebben de samenhang
van het gezin te beschermen, behoren tot die bepalingen die
in vergelijking met reeds bestaande mensenrechtenverdra-
gen, specifieke rechten voor kinderen invoeren. Uitgangs-
principe bij deze drie artikels zijn de algemene beginselen
uit de preambule die stellen dat het gezin het basiselement
is van de maatschappij en dat het kind voor de evenwichtige
ontplooiing van zijn persoonlijkheid, in een familiekring
moet kunnen opgroeien waar geluk, liefde en begrip heersen.

Artikel 9 stelt dan ook het verbod in om een kind te
scheiden van zijn ouders tegen de wil in van deze laatsten.
Dit is enkel toegelaten indien de bevoegde overheden oorde-
len dat dergelijke scheiding nodig is voor het hoger belang
van het kind, zoals in geval van mishandeling bijvoorbeeld.
Telkens tot zulk een scheiding wordt besloten dienen vooraf
alle betrokken partijen gehoord te worden en moet nadien
de mogelijkheid tot regelmatig en persoonlijk contact tussen
kind en ouders gewaarborgd blijven, ten ware dit laatste zelf
weerom tegen de belangen van het kind zou indruisen.

Terwijl artikel 9 gevallen van scheiding behandelt binnen
éénzelfde land, handelt artikel 10 over gevallen van scheiding
waarbij verschillende landen betrokken zijn. In zulke geval-
len zullen de verdragsluitende Staten het vrij verkeer van
personen over de landsgrenzen heen moeten vergemakkelij-
ken met het oog op familiale hereniging of op rechtstreeks
en persoonlijk contact tussen kind en ouders. De aaneming
van dit artikel in de bevoegde VN-werkgroep werd begeleid
door een verklaring van de voorzitter van de werkgroep,
weergegeven in het eindrapport, waarbij gesteld werd dat dit
artikel het algemeen recht van de Staat om zijn eigen immi-
gratiewetgeving toe te passen niet kan aantasten, voor zover
die in overeenstemming is met de geldende internationale
verplichtingen. In België wordt deze materie geregeld door
de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het
grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van
vreemdelingen.

Artikel 11 verwijst naar de problemen die zich kunnen
stellen in geval dat één der ouders zijn kinderen naar het
buitenland ontvoert wat hetzij in tegenspraak is met het wet-
telijk toegekend gezag aan beide ouders, hetzij afbreuk doet
aan een door de rechtbank erkend hoederecht. Dit leidt
doorgaans tot dramatische situaties, waarbij in feite aan de
betrokken kinderen hun fundamenteel recht ontnomen wordt
om regelmatige contacten te hebben met hun beide ouders.
Daarom legt dit artikel de verdragsluitende Staten op om

maatregelen te treffen teneinde dergelijke situaties te bestrijden, onder andere door het afsluiten van of toetreden tot internationale akkoorden.

In dat verband past het te laten opmerken dat België partij is bij het „Europees Verdrag betreffende de erkenning en de tenuitvoerlegging van beslissingen inzake het gezag over kinderen en betreffende het herstel van het gezag over kinderen”, van 20 mei 1980.

De artikels 12 tot en met 17 herbevestigen enkele fundamentele rechten en vrijheden. Het gaat meer bepaald om de vrijheid van mening en meningsuiting, de vrijheid van denken, geweten en godsdienst, de vrijheid van vereniging en vreedzame vergadering, de bescherming tegen willekeurige of onwettige inmenging in het privéleven, het gezinsleven, de woonst of de briefwisseling en tenslotte de bescherming tegen aantasting van de eer of de goede naam. Deze rechten en vrijheden werden alle reeds eerder erkend door het BUPO-verdrag evenals door het EVRM en het spreekt vanzelf dat die twee internationale instrumenten evenzeer van toepassing zijn op het kind. Nochtans hebben de auteurs van dit verdrag het nuttig geacht om die lijst van rechten in deze context te hernemen. Opmerkelijk daarbij is dat bij de omschrijving ervan enkele aanvullende bepalingen werden opgenomen die de uitoefening van die rechten en vrijheden aanpassen aan de hoedanigheid van het kind. Aldus zal ter dege rekening moeten gehouden worden met het onderscheidingsvermogen, de leeftijd en de graad van volwassenheid van het kind. Tevens zullen de bepalingen betreffende de uitoefening van het ouderlijk gezag ten volle blijven gelden. Het artikel 16 bijvoorbeeld betreffende het verbod tot onwettige inmenging in onder meer het privéleven en de briefwisseling van het kind, zal dan ook geen afbreuk kunnen doen aan het recht van de ouders om een zekere controle uit te oefenen op het privéleven van de minderjarige.

Zoals dat ook het geval is in het BUPO-verdrag en het EVRM kunnen deze vrijheden, omwille van welbepaalde, in de artikels opgesomde en wettelijk geregelde motieven beperkt worden. Enkele van die motieven zijn bijvoorbeeld de openbare orde en de goede zeden of nog de volksgezondheid. In verband met deze gebruikelijke restricties past het in herinnering te brengen dat België ter gelegenheid van de ratificatie van het BUPO-verdrag in 1986, een interpretatieve verklaring heeft afgelegd. In deze verklaring werd gesteld dat de bepalingen uit dat verdrag, die betrekking hebben op de vrijheid van meningsuiting, van vereniging en van vreedzame vergadering, in België van toepassing zouden zijn in het kader van de bepalingen en beperkingen die in de artikels 10 en 11 van het EVRM worden opgesomd of toegestaan. Teneinde ter zake een samenhangende interpretatie te verzekeren van de overeenstemmende bepalingen uit het BUPO-verdrag, het EVRM en dit verdrag, overweegt de nationale Regering een gelijkaardige interpretatieve verklaring naar te leggen met betrekking tot de artikels 13 (vrije meningsuiting) en 15 (vrijheid van vereniging en vreedzame vergadering) van dit verdrag.

De Belgische wetgeving met betrekking tot de bescherming van het kind is reeds in grote mate conform met de bepalingen uit de artikels 12 tot 17. Nochtans zal de bescherming van de belangen van het kind nog kunnen verbeterd worden in het kader van de door dit Verdrag gehanteerde principes. Dit is bijvoorbeeld het geval voor het principe uit het tweede lid van artikel 12 dat stelt dat in het kader van de vrije meningsuiting het kind zelf dient gehoord te worden in iedere gerechtelijke of administratieve procedure waarbij het be-

trokken is. Teneinde aan deze bepaling tegemoet te komen zal de huidige Belgische wetgeving op het vlak van echtscheiding door onderlinge toestemming dienen aangepast te worden. Ingevolge de welbepaalde procedure voor deze vorm van echtscheiding ontsnapt de toekenning van hoede- en bezoekrecht aan iedere controle van het openbaar ministerie en van de rechter. Laatstgenoemde kan de overeenkomst die de scheidende echtgenoten daaromtrent afgesloten hebben slechts bekrachtigen, zonder dat hem de mogelijkheid wordt geboden die overeenkomst te wijzigen en in dat verband de mening van het kind te horen. Die mogelijkheid bestaat wel in het kader van de andere echtscheidingsprocedures.

Het artikel 14, dat onder andere de vrijheid van godsdienst herbevestigt, gaat echter minder ver dan de overeenstemmende artikels 18 van het BUPO-Verdrag en 9 van het EVRM, die beide de vrijheid van keuze van godsdienst bevatten. Pogingen om deze keuze-mogelijkheid ook expliciet op te nemen in dit verdrag faalden wegens verzet van bepaalde delegaties. Derhalve overweegt de nationale Regering om ter gelegenheid van de ratificatie een interpretatieve verklaring af te leggen waaruit zou blijken dat de vrijheid van godsdienst van het kind overeenkomstig de geldende bepalingen van het EVRM, eveneens de vrijheid impliceert om zijn godsdienst te kiezen of om van godsdienst te veranderen.

Artikel 18 bevat weerom één van de sleutelbepalingen van dit verdrag. Het legt de basisverantwoordelijkheid voor de opvoeding en de ontwikkeling van het kind bij de ouders (of hun wettelijke vervangers). Deze laatsten dienen die verantwoordelijkheid gemeenschappelijk uit te oefenen en in het belang van het kind. De Staat moet dit principe eerbiedigen en een substitutie van de ouders door de Staat wordt bijgevolg afgewezen. Nochtans dienen de verdragsluitende Staten de ouders wel behulpzaam te zijn bij hun opvoedende taak en desgevallend de nodige instellingen en diensten te voorzien (zoals bijvoorbeeld kinderopvang).

De artikels 19 tot 23 behandelen een aantal bijzondere aspecten van de bescherming van het kind en zijn derhalve weerom specifiek voor dit Verdrag.

Ingevolge artikel 19 dient het kind beschermd tegen iedere vorm van mishandeling of verwaarlozing. De verdragsluitende Staten zullen daartoe niet alleen een preventiebeleid dienen uit te werken doch eveneens moeten voorzien in passende procedures voor gerechtelijke interventie. De Belgische wetgeving komt reeds grotendeels tegemoet aan deze bezorgdheden. Toch past het hier te laten opmerken dat, bij een globale herziening van het medisch beroepsgeheim, onderzocht zal worden in hoeverre een specifieke regeling moet getroffen worden om de aangifte van gevallen van kindermishandeling te vergemakkelijken.

De artikels 20 en 21 strekken ertoe in een vervangende bescherming te voorzien wanneer het kind aan zijn familiaal milieu onttrokken wordt. Het artikel 20 somt verschillende vormen van vervangingsbescherming op en geeft criteria voor de keuze ertussen. Gezien het universeel karakter van het verdrag wordt hier ook verwezen naar een typische rechtsfiguur van islamitisch recht, „de Kafalah”. Tenslotte dient onderstreept dat de plaatsing in een instelling slechts als laatste oplossing, en enkel indien werkelijk nodig, dient gehanteerd te worden. Het artikel 21 gaat dieper in op de adoptie en geeft precieze regels voor het waarborgen van de ernst der procedures.

De artikels 22 en 23 handelen over bijzondere categorieën van kinderen : het eerste over vluchtelingen en asielzoekers, het tweede over de minder-validen. Wat de eerste categorie

betreft, dient de bescherming erop gericht te zijn om vóór alles de hereniging van de familie te bewerkstelligen. Bij de tweede categorie van rechthebbenden, die dubbel kwetsbaar zijn, vooreerst als kind en daarnaast als fysisch of mentaal gehandicapte, dienen de nodige maatregelen genomen en de noodzakelijke infrastructuur opgebouwd opdat het gehandicapte kind ten volle zou kunnen deelnemen aan het maatschappelijk leven en derhalve dezelfde rechten zou kunnen genieten als alle andere kinderen.

De artikels 24 tot 29 herbevestigen en verfijnen met betrekking tot de speciale status van het kind een aantal rechten die ook reeds erkend en gewaarborgd werden door het Internationaal Verdrag inzake Economische, Sociale en Culturele rechten uit 1966 (afgekort ECOSOCULT-verdrag). Het gaat achtereenvolgens om het recht op gezondheid, het recht op sociale zekerheid, het recht op een behoorlijke levensstandaard, het recht op onderwijs. Daarbij past het in herinnering te brengen, dat de verdragsluitende Staten er zich ter zake slechts toe verbinden om binnen de perken van de beschikbare (geld)middelen op te treden ten einde (progressief) tot de verwezenlijking van deze rechten te komen.

Voor de uitlegging van deze rechten en de draagwijdte der corresponderende verplichtingen verwijst de nationale Regering naar de memorie van toelichting bij de goedkeuringswet van het ECOSOCULT-verdrag, inzonderheid met betrekking tot de artikels 9 tot 14 van dit verdrag (cfr. Kamer van Volksvertegenwoordigers, zitting 1977-78, Doc. 188 (1977-1978) — N° 1, blz. 8-9). Enkele bepalingen uit artikels 24 tot 29 vergen echter nadere toelichting.

In artikel 24, betreffende het recht op gezondheid worden de verdragsluitende Staten verplicht om in het belang van het kind ook passende verzorging voor jonge moeders te voorzien, met inbegrip van prenatale zorgen. Dit artikel maakt in het derde lid ook uitdrukkelijk melding van de verplichting voor de verdragspartijen om maatregelen te nemen met het oog op het afschaffen van mogelijk schadelijke traditionele praktijken. Hiermede wordt dan vooral de excisie bij jonge meisjes bedoeld.

Met betrekking tot artikel 26, kan gesteld worden dat de Belgische wetgeving het recht op sociale zekerheid, met betrekking tot kinderen, als een afgeleid recht waarborgt. Dat betekent dat dit recht niet rechtstreeks aan het kind wordt verleend. In de ziekte- en invaliditeitswetgeving geniet de overgrote meerderheid der kinderen alzo een recht als zijnde „ten laste van de ouders”. Ook in de gezinsbijslagwetgeving krijgt de bijslagtrekkende die bijslag ten behoeve van het kind.

Artikel 27 herneemt het recht op een behoorlijke levensstandaard. Daaronder moet, overeenkomstig het ECOSOCULT-verdrag ook begrepen worden, het recht op behoorlijke voeding, kleding en huisvesting en op waardige levensomstandigheden. Terwijl het in het ECOSOCULT-verdrag de Staten zelf zijn die dit recht via passende maatregelen dienen te verwezenlijken, beperken de verdragsluitende Staten zich hier tot de loutere erkenning van het recht terwijl de eerste verantwoordelijkheid voor de realisatie ervan bij de ouders of hun vervangers wordt gelegd. Indien deze laatste zich aan hun onderhoudsplicht onttrekken of indien die plicht feitelijk verstoord of bemoeilijkt wordt, dienen de verdragsluitende Staten passende maatregelen te treffen.

De artikels 28 en 29 handelen over het recht op onderwijs, en over de objectieven die dit onderwijs dient na te streven. In dit verband past het eraan te herinneren dat dit recht op onderwijs een dubbel aspect vertoont voor de verdragsluitende Staat : enerzijds de plicht om actief op te treden, met

name door zelf het onderwijs te organiseren en te voorzien in de nodige infrastructuur, anderzijds een onthoudingsplicht, namelijk het niet verstoren van de vrijheid van de burgers om zelf onderwijs te organiseren. Aldus parafraseren deze artikels grotendeels de bepalingen van het artikel 13 uit het ECOSOCULT-verdrag waaraan echter één aspect wordt toegevoegd, met name de verplichting voor de Staten erover te waken dat het handhaven van de tucht op school binnen de perken van de menselijke waardigheid blijft, wat dus impliciet lijfstraffen uitsluit (cfr. artikel 28 paragraaf 2). Het universeel karakter van het verdrag manifesteert zich in deze artikels door de verwijzingen naar de noden der ontwikkelingslanden.

Tot slot kan onderstreept worden dat de Belgische wetgeving ruimschoots tegemoetkomt aan alle in deze artikels vooropgestelde maatregelen.

Het artikel 30 herbevestigt met betrekking tot kinderen de bepaling uit artikel 27 van het BUPO-verdrag waarbij personen die tot bepaalde minderheden behoren het recht hebben op hun eigen cultureel leven, op hun eigen godsdienstbeleving en op het gebruik van hun eigen taal. Dit betekent dat deze rechten aan individuele personen worden toegekend, in hun omgang met de andere leden van hun groep, en niet aan die groepen als zodanig. Dat geldt eveneens voor de kinderen behorend tot inheemse bevolkingsgroepen, die overeenkomstig dit artikel 30 gelijkgesteld worden met etnische, religieuze of taalminoriteiten. Het feit dat het artikel een negatieve formulering hanteert, namelijk de uitdrukking „mag het recht niet worden ontzegd”, betekent eveneens dat het slechts om een onthoudingsplicht van de verdragsluitende Staten gaat. Deze laatste zijn dus niet verplicht zelf de eigen cultuur- of godsdienstbeleving en het eigen taalgebruik voor deze minderheden of autochtone bevolkingsgroepen te organiseren.

Artikel 31 herbevestigt voor het kind het reeds in artikel 15 van het ECOSOCULT-verdrag erkend recht van eenieder op deelname aan het cultureel (en artistiek) leven. Daaraan wordt nu echter één van de meest specifieke rechten uit dit verdrag toegevoegd, met name het recht op rust en vrije tijd, op spel en op ontspanning, eigen aan de leeftijd. Het spreekt vanzelf dat dit recht zich inschrijft binnen het kader van de opvoeding van het kind (vorming en onderwijs). Ook al komt dit recht aan het kind toe, toch zullen het, overeenkomstig het principe in artikel 5, in de eerste plaats de ouders en de opvoeders (leerkrachten) zijn die mede zullen bepalen in hoeverre het kind dit „recht” zal kunnen uitoefenen.

De artikels 32 tot 36 bevatten veeleer bepalingen van programmatorische aard dan wel bepalingen die subjectieve rechten toekennen aan kinderen. Daarbij gaat het voornamelijk om beschermingsmaatregelen tegen bepaalde praktijken die nefast zijn voor het welzijn van het kind. De nadruk ligt duidelijk op de preventieplicht van de verdragsluitende Staten. Deze dienen achtereenvolgens het kind te beschermen tegen economische uitbuiting (artikel 32), tegen drugmisbruik (artikel 33), tegen seksueel geweld (artikel 34), tegen ontvoering en kinderhandel (artikel 35) alsook tegen iedere andere vorm van uitbuiting (artikel 36).

Het artikel 32 handelt over kinderarbeid. Het verdrag gaat niet zover ter zake een algemeen en absoluut verbod in te stellen doch legt de Staten de verplichting op de kwestie strict te reglementeren. Op dit vlak zijn de normen vastgelegd door de Internationale Arbeidsorganisatie van toepassing en de Belgische wetgeving heeft deze reeds in het intern recht ingevoerd.

Inzake artikel 34 dient opgemerkt dat, alhoewel het vooral

de bedoeling is maatregelen te nemen tegen de personen die kinderen sexueel misbruiken met winstdoeleinden (sexuele uitbuiting), ook de sexuele praktijken zelf die, wanneer het om jonge kinderen gaat, wettelijk niet toegelaten zijn, dienen beteugeld te worden. Het Belgische strafwetboek komt tegemoet aan deze bekommernissen.

Artikel 35 legt de plicht op om ontvoering van kinderen, kinderhandel en kindersmokkel tegen te gaan. De term „ontvoering” dient hier in zijn algemeenheid te worden begrepen zodanig dat dit artikel breder is dan het artikel 11.

Overeenkomstig het artikel 36 tenslotte dient het kind verder beschermd tegen alle andere vormen van uitbuiting die niet gedekt worden door de bepalingen van de vorige vier artikels. Het heeft een algemene draagwijdte die de verdragsluitende Staten ertoe zal verplichten hun wetgeving aan te passen wanneer er zich in de maatschappij nieuwe vormen van uitbuiting zouden voordoen.

Het artikel 37 behandelt de problematiek van het kind in het strafrecht en kapitaliseert, ten behoeve van het kind, een aantal bepalingen die ook weer te vinden zijn in het BUPO-verdrag evenals in het EVRM. Samengevat gaat het om een aantal waarborgen zowel met betrekking tot de fysieke integriteit als betrekking hebbend op de gevallen van bestraffing en vrijheidsberoving van het kind. Ten opzichte van het BUPO-verdrag wordt hier nog expliciet aan toegevoegd dat kinderen niet mogen veroordeeld worden tot levenslange gevangenisstraf zonder uitzicht op vervroegde vrijlating en dat vrijheidsberovende straffen voor kinderen steeds een ultieme sanctie en bovendien zo kort mogelijk dienen te zijn.

De waarborgen die dit artikel aan het kind verleent, liggen reeds alle vervat in de in België van kracht zijnde wettelijke bepalingen op het vlak van de jeugdbescherming, met uitzondering weliswaar van de bepalingen uit artikel 37 b) en 37 d). Deze laatste vereisen een aanpassing van de Belgische wetgeving, meer bepaald van de Wet van 8 april 1965 betreffende de jeugdbescherming en dit ten einde enerzijds herhaalde, elkaar opvolgende opsluitingen van minderjarigen te vermijden en anderzijds ieder kind dat van zijn vrijheid beroofd werd de mogelijkheid te verschaffen zich te verdedigen voor een rechtbank of voor een andere bevoegde, onafhankelijke en onpartijdige autoriteit.

De hierbovenvermelde noodzakelijke aanpassingen van de wet van 8 april 1965 dringen zich trouwens eveneens op als gevolg van het arrest Bouamar dat op 29 februari 1988 door het Europees Hof voor de Rechten van de Mens werd geveld, en waarbij België veroordeeld werd op basis van het artikel 5 §§ 1 en 4 van het EVRM.

Artikel 38 handelt over de bescherming van kinderen in gewapende conflicten en vertrekt van het principe dat de verdragsluitende Staten zich ertoe verbinden de geldende regels van het internationaal humanitair recht, die toepasselijk zijn op kinderen, zullen eerbiedigen en doen eerbiedigen. De huidige formulering van het tweede lid van artikel 38 vormt in feite echter een achteruitgang ten opzichte van reeds bestaand humanitair recht, en met name de bepaling uit het Tweede Aanvullend Protocol uit 1977 bij de Conventies van Genève uit 1949. Meer bepaald gaat het om het artikel 4 derde lid c) van dat Tweede Protocol, dat een absoluut verbod instelt om kinderen onder de 15 jaar te laten deelnemen aan vijandelikheden. Artikel 38 van dit verdrag stelt daarentegen dat de Staten slechts „alle praktisch mogelijke maatregelen” moeten treffen ten einde te verhinderen dat deze kinderen „rechtstreeks” deelnemen aan de vijandelikheden, wat als gevolg heeft dat onrechtstreekse deelname niet verboden wordt gesteld. Alhoewel artikel 38 wel beantwoordt aan

de terminologie uit artikel 77 van het Eerste Aanvullend Protocol uit 1977, had toch mogen verwacht worden dat men in dit verdrag over de rechten van het kind, zoniet een stap verder zou zetten, dan toch op z'n minst de maximumbescherming uit het bestaande humanitaire recht zou herneemen, in casu deze uit artikel 4 van het Tweede Protocol. De Belgische Regering heeft samen met een aantal andere Staten, tot op het laatste ogenblik in de onderhandelingen nog getracht deze achteruitgang tegen te houden. Deze pogingen dienden uiteindelijk te worden opgegeven op gevaar af de discussies over de verdragstekst in zijn geheel, die na tien jaar werden afgerond, opnieuw te heropenen. Voor België dat de twee Aanvullende Protocolen bekrachtigd heeft zal derhalve ter zake de bepaling van artikel 41 van dit verdrag (voorrang van de meest gunstige clausule) van toepassing zijn.

Het derde lid van artikel 38 verbiedt de verdragsluitende Staten onder andere om kinderen onder de 15 jaar bij hun strijdkrachten in te lijven. De Belgische wetgeving beantwoordt aan dit verbod.

Het artikel 40 herneemt, ten behoeve van het kind, een aantal minimumgaranties voor een eerlijke procesvoering. Daaraan worden een aantal specifieke beschermingsbepalingen toegevoegd die de bijzondere status van het kind als basis hebben. Wat lid 3 a) van dit artikel betreft dient opgemerkt dat de Belgische wetgeving geen expliciete bepaling bevat tot vaststelling van een minimumleeftijd beneden dewelke een kind als onbekwaam wordt beschouwd om de strafwet te overtreden. Ons strafrecht heeft echter geen behoefte aan een dergelijke tekst aangezien artikel 36, 4° van de wet van 8 april 1965 betreffende de jeugdbescherming, zoals gewijzigd door de wet van 19 januari 1990 tot verlaging van de burgerlijke meerderjarigheid tot 18 jaar de schuldombekwaamheid van minderjarigen impliceert, weliswaar behoudens de voorziene uitzonderingen.

Een andere bepaling die meer uitleg vereist is deze uit lid 2 b)v) van dit artikel. Zij waarborgt aan het kind, dat het voorwerp zou uitmaken van een gerechtelijke veroordeling wegens inbreuk op de strafwet, een recht op hoger beroep. Hieromtrent zouden twee problemen kunnen rijzen. Vooreerst kan deze bepaling aanleiding geven tot de veronderstelling dat er een derde graad van rechtspraak zou moeten bestaan (wat niet het geval is), wanneer een minderjarige, die in eerste aanleg van een strafbaar feit werd vrijgesproken, door een hoger rechtscollege toch schuldig zou bevonden worden. Vervolgens dient opgemerkt dat overeenkomstig artikel 38 van de wet op de Jeugdbescherming, een minderjarige (vanaf 16 jaar) desgevallend naar het Hof van Assisen kan verwezen worden en er aldaar worden veroordeeld. Beide situaties lijken op het eerste gezicht strijdig met de bepaling van artikel 40 tweede lid b)v). Weliswaar wordt daar gesteld dat de bedoelde beroepsmogelijkheid „overeenkomstig de wet” dient te geschieden, doch deze laatste uitdrukking kan op verschillende wijzen worden uitgelegd. Ze kan zowel betrekking hebben op de wijze van uitoefening van het recht als op het bestaan zelf. Om het risico van zulk een interpretatiemogelijkheid uit de weg te ruimen, acht de Belgische Regering het derhalve aangewezen om inzake artikel 40, lid 2 b)v) hetzelfde voorbehoud te maken als indertijd geschiedde met betrekking tot de gelijklopende bepaling uit artikel 14 lid 5 van het BUPO-verdrag. In de ogen van de Belgische Regering is bedoelde bepaling uit artikel 40 niet van toepassing op minderjarigen die pas in tweede aanleg worden veroordeeld of die krachtens de wet rechtstreeks naar het Hof van Assisen worden verwezen.

Het artikel 41 bevat een vrijwaringsclausule waaruit blijkt

dat dit verdrag slechts een minimumbescherming biedt die ongetwijfeld nog kan aangevuld worden. In feite beantwoordt het aan de algemene regel dat iedere persoon, en dus ook ieder kind, recht heeft op de meest gunstige bescherming die hetzij uit het nationaal recht hetzij uit internationale rechtsregels voortvloeit.

Tweede deel (artikel 42 tot 45)

De artikels 42 tot 45 handelen over de bevordering van de effectieve toepassing van het verdrag.

Met dat doel legt artikel 42 een „verspreidingsplicht” op aan de verdragsluitende Staten. Dat wil zeggen dat zij de nodige maatregelen zullen moeten treffen om de bepalingen van dit verdrag op actieve wijze ter kennis te brengen van de rechtsonderhorigen. Deze verspreidingsplicht als wezenlijk onderdeel van de verdragsverplichtingen, is niet weer te vinden in de bestaande mensenrechtenverdragen, en kende tot nu toe in het internationaal recht slechts één precedent, met name in de humanitaire verdragen, die de regels bevatten die toepasselijk zijn in tijden van gewapend conflict. Aldus vormt dit artikel 42 een grote nieuwigheid ten overstaan van de twee VN-Pakten en vormt het een sleutelement voor de naleving van het verdrag : de kennis van de rechtsregels is immers elementair voor de effectieve toepassing ervan.

De artikels 43 tot 45 handelen verder over het controlemechanisme dat door dit verdrag wordt ingesteld. Er wordt een „VN-Comité van de rechten van het kind” opgericht, waaraan de verdragsluitende Staten eerst na 2 jaar en vervolgens om de 5 jaar periodieke rapporten over de tenuitvoerlegging van het verdrag zullen dienen voor te leggen. Dit vormt trouwens een gangbare controleprocedure in VN-mensenrechtenverdragen.

Daarbij dient opgemerkt dat de werkingskosten van genoemd Comité ten laste vallen van de gewone VN-begroting, zodanig dat er, op dit vlak althans, voor ons land geen budgettaire implicaties verbonden zijn aan de bekrachtiging van dit verdrag.

Het artikel 45 voegt een originele en specifieke procedure toe aan het controlemechanisme. Vertrekend van de stelling dat de controle op de naleving van dit verdrag in een „positief klimaat” dient te gebeuren, met de nadruk op dialoog en samenwerking, wordt een systeem ingevoerd waarbij aan bevoegde en gespecialiseerde organisaties uit het VN-systeem, inzonderheid UNICEF, om advies kan verzocht worden betreffende de toepassing van het verdrag. Deze organisaties kunnen zelfs ingaan op een eventueel verzoek van verdragsluitende Staten tot technische bijstand bij de uitoefening van verdragsverplichtingen die problemen zouden stellen. Het is ook vanuit diezelfde geest van constructieve ingesteldheid dat er in dit verdrag afgezien werd van een accusatoir controlemechanisme, zoals bijvoorbeeld het systeem van tussenstaatse klachten dat men wel weervindt in het BUPO-verdrag.

Derde deel (artikels 46 tot 54)

Dit derde deel bevat de gebruikelijke slotbepalingen van internationale verdragen.

Daarbij dient enkel opgemerkt dat overeenkomstig artikel 49, het verdrag, zoals reeds vermeld werd, in werking is

getreden op 2 september 1990, één maand nadat het door 20 Staten werd bekrachtigd. Voor ons land zal het verdrag in werking treden op de dertigste dag volgend op de neerlegging van de Belgische ratificatieoorkonde (cfr. artikel 49 lid 2).

De Voorzitter van de Vlaamse Executieve,

G. GEENS

De Vice-voorzitter van de Vlaamse Executieve,

N. DE BATSELIER

De Gemeenschapsminister van Welzijn en Gezin,

J. LENSSSENS

De Gemeenschapsminister van Tewerkstelling,

R. DE WULF

De Gemeenschapsminister van Volksgezondheid en Brusselse Aangelegenheden,

H. WECKX

De Gemeenschapsminister van Onderwijs,

D. COENS

De Gemeenschapsminister van Cultuur,

P. DEWAELE

VOORONTWERP VAN DECREET

houdende goedkeuring van het verdrag
inzake de rechten van het kind, aangenomen te New York
op 20 november 1989

DE VLAAMSE EXECUTIEVE,

Op de voordracht van de Voorzitter van de Vlaamse Executieve ;
Na beraadslaging,

BESLUIT :

De Voorzitter van de Vlaamse Executieve wordt gelast in naam van de Vlaamse Executieve, bij de Vlaamse Raad een ontwerp van decreet in te dienen waarvan de tekst volgt :

Enig artikel

Het Verdrag inzake de rechten van het kind, aangenomen te New York op 20 november 1989, zal volkomen uitwerking hebben wat de aangelegenheden betreft die behoren tot de bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap.

Brussel, ...

De Voorzitter van de Vlaamse Executieve,

G. GEENS

De Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve,

N. DE BATSELIER

De Gemeenschapsminister van Welzijn en Gezin,

J. LENSSENS

De Gemeenschapsminister van Tewerkstelling,

R. DE WULF

*De Gemeenschapsminister van Volksgezondheid
en Brusselse Aangelegenheden,*

H. WECKX

[19]

De Gemeenschapsminister van Onderwijs,

D. COENS

De Gemeenschapsminister van Cultuur,

P. DEWAELE

ONTWERP VAN DECREET

DE VLAAMSE EXECUTIEVE.

Op voordracht van de Voorzitter van de Vlaamse Executieve ;

Na beraadslaging,

BESLUIT :

De Voorzitter van de Vlaamse Executieve wordt gelast in naam van de Vlaamse Executieve bij de Vlaamse Raad een ontwerp van decreet in te dienen waarvan de tekst volgt :

Enig artikel

Het Verdrag inzake de Rechten van het Kind, aangenomen te New York op 20 november 1989, zal volkomen uitwerking hebben wat de aangelegenheden betreft die behoren tot de bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap.

Brussel, 19 december 1990.

De Voorzitter van de Vlaamse Executieve,

G. GEENS

*De Gemeenschapsminister van Economie,
Middenstand en Energie,*

N. DE BATSELIER

De Gemeenschapsminister van Welzijn en Gezin,

J. LENSSENS

De Gemeenschapsminister van Tewerkstelling,

R. DE WULF

*De Gemeenschapsminister van Volksgezondheid
en Brusselse Aangelegenheden,*

H. WECKX

De Gemeenschapsminister van Onderwijs,

D. COENS

De Gemeenschapsminister van Cultuur,

P. DEWAELE